

APN Newsletter

สารจากประธานวิทยาลัยพยาบาล และผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย

สวัสดีค่ะ สำหรับจดหมายฉบับนี้ก็เป็นฉบับแรกของปีนี้ นับตั้งแต่ปีที่แล้วจนถึงปัจจุบันทั่วโลกและประเทศไทยยังคงต้องรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้างมาอย่างต่อเนื่อง และยังไม่มีทีท่าว่าจะลดลงเลย พยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรหลักทางสุขภาพ มีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์เช่นนี้ ทั้งเป็นผู้ที่อยู่ด่านหน้า การคัดกรองเชิงรุก การรักษาพยาบาลทั้งในโรงพยาบาลและนอกโรงพยาบาล รวมถึงการระดมฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประเทศของเราก้าวผ่านภาวะวิกฤตนี้โดยเร็วที่สุด ก็ขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านนะคะ

สำหรับในปีนี้ วิทยาลัยฯ ก็มีการเปลี่ยนวาระของคณะผู้บริหารวิทยาลัยฯ คาดว่าจะแล้วเสร็จในไม่ช้านี้ แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามภารกิจของวิทยาลัยฯ ก็ยังต้องวางแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโรคโควิด-19 อีกด้วย

สุดท้ายนี้ขอให้ทุกท่านดูแลสุขภาพตนเองตามมาตรการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโควิด-19 ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อความปลอดภัยนะคะ

รองศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี
ประธานวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย

Inside this issue

- ♦ สารจากประธานวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย..... 1
- ♦ รู้ไว้ใช่ว่า : เกร็ดความรู้สู่ APN 2
- ♦ Best Practice of APN 3
- ♦ ข่าวสารจากวิทยาลัย 4
- ♦ กองบรรณาธิการ..... 4

Special points of interest

- ภาพแห่งความประทับใจ
พิธีมอบวุฒิปัตรและหนังสือ
อนุมัติ ประจำปี 2563

แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังของโรงพยาบาลในวิถีใหม่ (New Normal)

อภิญญา ศิริพิทยาคุณกิจ, ประด. (การพยาบาล),
ว.พย. (สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์)

ผู้ป่วยโรคเรื้อรังเป็นผู้ป่วยที่มีปัญหาและความต้องการดูแลที่ซับซ้อนและการดูแลต่อเนื่อง เป้าหมายการดูแลคือตอบสนองความต้องการที่ซับซ้อน ส่งเสริมการปฏิบัติตัวตามแผนการดูแลรักษา สนับสนุนให้กำลังใจในการดูแลตนเองต่อเนื่องเพื่อให้ได้ผลลัพธ์การดูแลที่ดี จากการระบาดของ COVID-19 เร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาวะ newnormal ของระบบการบริการสุขภาพมากยิ่งขึ้น การใช้เทเลเมดิซีน (telemedicine) หรือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่างๆ หรืออุปกรณ์ที่มีเดียที่เอื้อต่อการทำงานในระยะไกลมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เป็นการช่วยให้ผู้ป่วยโรคเรื้อรังปลอดภัยและลดความแออัดในโรงพยาบาลได้ การใช้ telemedicine มีหลายรูปแบบตั้งแต่การติดตามทางโทรศัพท์ การใช้แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ (mobile apps) การใช้อุปกรณ์สวมใส่ (wearable) หรือการฝังอุปกรณ์เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย (implantable devices) เป็นต้น ตัวอย่างเช่น การใช้ telemedicine ในคลินิกหัวใจล้มเหลวโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ มีการใช้ line application เพื่อติดตามอาการและอาการแสดงของภาวะน้ำเกินหรือความผิดปกติของการไหลเวียนของผู้ป่วยช่วยในการปรับขนาดยาจากข้อมูลสัญญาณชีพ หรือปรึกษาอาการและอาการแสดงกับพยาบาลได้ทุกวัน พยาบาลมีการประมวลข้อมูลของผู้ป่วยและรายงานแก่ทีมสหสาขาวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การใช้ line application ช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง โดยพยาบาลส่ง feedback ข้อมูลเพื่อให้ผู้ป่วยมั่นใจว่าปฏิบัติตามได้ดี หรือกระตุ้นเตือนให้ระมัดระวังอาการที่แย่ลง และช่วยผู้ป่วยในการตัดสินใจหรือประสานงานกับแพทย์กรณีเร่งด่วน รวมทั้งช่วยพัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยด้วยวิธีการช่วยเหลือและระยะเวลาที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย

ปัจจุบันในโรงพยาบาลมีการใช้ telemedicine หลายช่องทางมากขึ้น โดยนำมาใช้เชื่อมต่อกับระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงของระบบบริการของโรงพยาบาลในวิถีใหม่ของผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ต้องรักษาต่อเนื่องโดยผู้ป่วยสามารถเลือกการรักษาด้วยการใช้ telemedicine ได้ หากผู้ป่วยมีอาการคงที่สามารถเลือกมาตรวจตามปกติ เลื่อนนัดหรือส่งตัวกลับต้นสังกัดได้ เมื่อผู้ป่วยเลือกใช้บริการติดตามอาการด้วยวิธี telemedicine พยาบาลจะนำตารางนัดหมายตรวจให้แพทย์เพื่อคัดกรองผู้ป่วยเบื้องต้น จากนั้นพยาบาลติดต่อผู้ป่วยก่อนล่วงหน้าเพื่อประสานวัน เวลา และวิธีการที่สะดวก เช่น การตรวจแบบใช้ VDO call หรือใช้การตรวจทางโทรศัพท์ มีการขอคำยินยอมด้วยวาจา (verbal informed consent) ตัวอย่างเช่น ผู้ป่วยหัวใจล้มเหลวที่จะเข้ารับการรักษาด้วย telemedicine จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) high risk of readmission 2) moderate risk of readmission และ 3) lower risk of readmission ผู้ป่วยกลุ่มที่ 1 และ 2 ใช้ telemedicine ในการตรวจติดตามได้ โดยแพทย์จะประเมินอาการของผู้ป่วย บันทึกข้อมูล ส่งยาและส่งยาทางไปรษณีย์หรือให้ญาติมารับยาได้ พยาบาลควรสอบถามการปฏิบัติตัว ให้ทบทวนอาการผิดปกติที่ต้องมาก่อนนัด สำหรับในกลุ่มที่อาการคงที่สามารถเลื่อนวันนัดเพื่อลดการมาโรงพยาบาลของผู้ป่วย หรือสามารถติดต่อพยาบาลเพื่อขอนัดพบทีมสหสาขาวิชาชีพในคลินิกหัวใจล้มเหลวได้ตลอด

โดยสรุปข้อดีของการใช้ telemedicine พบว่าช่วยเพิ่มการเข้าถึงการรักษา ลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการมาโรงพยาบาล ผู้ป่วยและญาติพึงพอใจกับบริการที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้บริการบางรายอาจมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ความไม่เข้าใจการใช้ telemedicine หรือไม่มีอุปกรณ์รองรับระบบ หรือมีปัญหาด้านความจำ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการรักษาได้ ดังนั้น ควรมีการฝึกอบรมด้านเทคนิคแก่ทีมบุคลากร และมีแนวทางการคัดเลือกผู้ป่วยที่เหมาะสม (appropriate patient selection) และแนวทางการจัดการดูแลผู้ป่วยที่ชัดเจน (clinical practice management algorithms) กำกับการทำงานเพื่อคุณภาพของการดูแลผู้ป่วยในวิถีใหม่

Best Practice of APN

บทเรียนจากการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาศาสตร์การแปลงความรู้สู่การปฏิบัติ

ในปัจจุบันทำให้ทุกโรงพยาบาลให้ความสำคัญกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลมากขึ้น การพัฒนางานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นเพื่อป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลทั้งในบุคลากรและผู้ป่วย Infection control nurse (ICN) ซึ่งทำหน้าที่หลักในเรื่องดังกล่าวมีภาระงานที่สำคัญได้แก่ การเฝ้าระวังการติดเชื้อซึ่งดำเนินการหลายรูปแบบ เช่น การเฝ้าระวังการติดเชื้อในผู้ป่วยทุกราย (hospital wide surveillance) การเฝ้าระวังการติดเชื้อในหน่วยงานที่มีความเสี่ยงสูง (unit directed surveillance) และการเฝ้าระวังการติดเชื้อในหัตถการที่มีความเสี่ยงสูง (specific procedure) การให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคติดเชื้อ การดูแลสุขภาพของบุคลากร การเฝ้าระวังและป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคในสิ่งแวดล้อม อุปกรณ์ สารน้ำ และการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ การส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามหลัก Infection Control และควบคุมคุณภาพกระบวนการทำความสะอาด การทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อ ตลอดจนการสอบสวนการระบาดโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล

โรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก เป็นโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระดับ S (Standard level referral hospital) ขนาด 420 เตียง ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย-เมียนมา อุบัติการณ์การติดเชื้อในโรงพยาบาลสูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศเมื่อเทียบกับโรงพยาบาลระดับเดียวกัน การพัฒนางานเพื่อลดการติดเชื้อในโรงพยาบาลทำได้หลายรูปแบบขึ้นกับแต่ละบริบท ซึ่งมีสิ่งท้าทายสำคัญคือการทำวิจัยเพิ่มพูนความรู้ใหม่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานเพื่อลดการติดเชื้อในโรงพยาบาล ปัญหาสำคัญในโรงพยาบาลแม่สอดที่ผ่านมาคือการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดคลอดที่สูงถึง 5.9% มากกว่าอุบัติการณ์ในประเทศไทยที่รายงานไว้ 2% จึงทำวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงของการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดคลอดในบริบทของโรงพยาบาลชายแดน โดยศึกษาในผู้ป่วยที่มาผ่าตัดคลอดจำนวน 4988 ราย ระหว่างปี 2551-2555 ผลการศึกษาพบปัจจัยเสี่ยงของการติดเชื้อ ระดับรุนแรงคือการติดเชื้อในอวัยวะหรือช่องโพรงของร่างกายหลังผ่าตัดคลอด ได้แก่ เชื้อชาติคนกลุ่มน้อย ภาวะชืด จำนวนการตรวจภายในก่อนการผ่าตัดมากกว่า 5 ครั้ง แผลปนเปื้อนหรือแผลสกปรก การส่งต่อมาจากโรงพยาบาล

ต้นทางหรือค่ายอพยพ และน้ำคร่ำเห็บ ซึ่งผลการวิจัยอาจชี้ถึง การดูแลผู้ป่วยขณะรอคลอดว่าไม่เป็นตามมาตรฐานการป้องกันการติดเชื้อจึงได้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติการเชิงรุกให้ความรู้เรื่องการพยาบาลขณะรอคลอดตามมาตรฐานการป้องกันการติดเชื้อ ร่วมกับการศึกษาพัฒนาเครื่องมือพยากรณ์การติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดคลอดของอวัยวะหรือช่องโพรงของร่างกาย เครื่องมือนี้อาจสามารถ การแยกผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อได้ในระดับมาก นำไปใช้เพื่อเป็นสัญญาณเตือนและป้องกันการติดเชื้อ พบว่าภายหลังดำเนินงานใน ปี 2556 อัตราการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดคลอด ในช่วงหลังปี 2557 ลดลงอย่างต่อเนื่อง และลดต่ำกว่า 0.1% ในปี 2563 ในขณะเดียวกันผู้เขียนได้ทำวิจัยคู่ขนานเพื่อสนับสนุนให้มีการใช้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดคลอดอย่างสมเหตุผล

บทเรียนจากการทำงานวิจัยด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเพื่อพัฒนาศาสตร์การแปลงความรู้สู่การปฏิบัติจากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ดังนี้

- 1) การจัดสรรเวลาและวิธีการทำงานโดยผสมผสานงานประจำกับงานวิจัยเข้าด้วยกันตามแนวคิด routine to research
- 2) การวิเคราะห์งานประจำโดยเรียงลำดับความเร่งด่วนของปัญหาเพื่อกำหนดหัวข้อการวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานที่ต้องการพัฒนาเพื่อให้เกิดความร่วมมือดำเนินงาน
- 3) การทบทวนงานวิจัยในประเด็นปัญหา
- 4) เครื่องมือและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อต้องเป็น Evidence based
- 5) การดำเนินงานวิจัยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงานจึงจะประสบผลสำเร็จ
- 6) นำเสนอบทสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง
- 7) พัฒนาการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอให้เป็นสากล
- 8) สร้างทีมงานวิจัย

ข่าวสารจากวิทยาลัย APN

1. วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย กำหนดรับสมัครสอบเพื่อรับหนังสืออนุมัติฯ ประจำปี 2564 ผู้ที่มีรายชื่อเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอสอบสามารถยื่นคำขอสอบได้ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม – 31 พฤษภาคม 2564 สามารถดาวน์โหลดเอกสารการสมัครสอบได้ที่ <http://www.tnmc.or.th/news/56>
2. วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย ขอเชิญชวนพยาบาลวิชาชีพที่สนใจสอบหนังสืออนุมัติฯ เพื่อเป็นพยาบาลผู้เชี่ยวชาญทางคลินิก (Advanced Practice Nurse; APN) ยื่นแบบแสดงเจตจำนงในการสอบเพื่อรับหนังสืออนุมัติฯ ประจำปี 2565 ได้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม - 29 พฤษภาคม 2564 สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ งานวิทยาลัยฯ โทร 02 5967573-4 หรือเข้าไปดูรายละเอียดได้ที่ <http://www.tnmc.or.th/news/55>

ภาพแห่งความประทับใจ

พิธีมอบวุฒิบัตรและหนังสืออนุมัติ ประจำปี 2563

ติดต่อพวกเราได้ที่

กองบรรณาธิการ APN Newsletter:

วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย

Email: apn.tnmc@gmail.com

Website: www.tnmc.or.th

กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประณีต	สงัดมโน	บรรณาธิการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา	ศรีธัญรัตน์	กองบรรณาธิการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัลย์	พิเชียรเสถียร	กองบรรณาธิการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเพ็ญ	ขุนวล	กองบรรณาธิการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิศา	ปรีชาวงษ์	กองบรรณาธิการ
6. นางสมพร	คำพรรณ	กองบรรณาธิการ
7. นางสาวศิริพร	ศรีสมัย	กองบรรณาธิการ
8. นางสาวอุษาพร	รอดแดง	กองบรรณาธิการ